

Namnet Kalifornien skapar ett drömskt och förväntansfullt
leende hos världens alla surfare. Vi reser västerut
för att möta vågorna och fördjupa oss i surfingens själ.
Text Peter Sahlberg. Foto Daniel Månsson.

KALIFORNIEN

DET ÄR EN HÄRLIG blandning av åtta karaktärer som möts upp en kylig och ruskig höstmorgon på Arlanda. Vi känner varandra sedan tidigare surfresor runt om i världen, nu senast i Galicien. Dessförinnan flydde vi kylan för att möta vågorna i Costa Rica.

På boardingpasset står det San Diego. Det spelar ingen roll att jag har bott i södra Kalifornien av och till i omgångar, känslan är densamma. Förväntan. Men också en gnutta ängslighet. En sorts rädsla för att det inte ska vara lika bra som förra gången. Att det magiska med Kaliforniens vågor har försvunnit, att det är för mycket folk i vattnet och att den härliga Kalifornienauran är bortblåst.

Att patrullera i gryningen är essensen av den Kaliforniska surfupplevelsen. Följande morgon trotsar vi därför jetlaggen och sätter oss i bilen när det fortfarande är mörkt ute. Fulla av förväntan sitter vi alla som i meditativ trans under den korta resan från vårt

hem den kommande veckan, i den eklektiska "beach communityn" Encinitas strax norr om San Diego, till den klassiska surfstranden Cardiff by the Sea.

Soluppgången lägger ömt en filt av gyllene färg över kusten. Ljudet från vågorna leder mig ut i sanden och med min nyvaxade longboard under armen småspringer jag med lätta steg fram till vattenbrynet. Från en dröm direkt in i nästa. Vågorna ser ut som glas när de skymtas i horisonten. Den första vågen gör sig redo att lyfta mig, växer sig allt starkare. Jag vänder brädan om, tar två paddeltag och med ett hopp står jag där uppe och påbörjar

min promenad upp till nosen. Balans. Fokus. Jag glider hela vägen till stranden på resans första våg. Magi.

HUNDRA ÅR AV DRÖMMAR

Redan för hundra år sedan började filmmakarna i Hollywood romantisera och positionera Kalifornien som den förlovade platsen. Med över 300 soldagar om året var det inget problem att köra filminspelningar här året om, det var därför nöjesindustrin övergav New York och drog väster ut. För många var det väl en dröm bara det – att liksom överlista vädret genom att hitta det perfekta klimatet.

När USA skakades av den stora depressionen under slutet av 1920-talet och människor lämnade sina hem efter år av dåliga skördar och katastrofal ekonomi, hade många siktet inställt på den "stillahavsbrisiga" och förlovade delstaten i väst. Under 50-talets slut och 60-talets början fick surfing sin stora

"Från en dröm direkt in i nästa. Vågorna ser ut som glas när de skymtas i horisonten."

boom och under 70-talet var Kalifornien epicentrum för hippierörelsen. Och så har det bara fortsatt. Kalifornien är synonymt med den amerikanska drömmen och mytomspunnet i större delen av världen. Det finns en fantastisk nybygggaranda i Kalifornien som jag inte har stött på någon annanstans. Allt från en inget är omöjligt-attityd till en naiv nyfikenhet. Cynismen känns befriande, oftast frånvarande, kanske inte i showbizmeckat Los Angeles men definitivt bland de många passionerade människorna.

KLASSISKA SAN ONOFRE

Så vad är det som gör att alla trivs här? I synnerhet vi surfare?

Det är en av de här dagarna när vinden är måttlig hela dagen och vågorna bara matar på. I jakten på den Kaliforniska själen har vi stämt träff med en man på den klassiska surfstranden San Onofre, strax söder om San Clemente. Stranden är den största mellan San Diego och Los Angeles – en strand som spelat en legendarisk roll i surfingens utveckling sedan 30-talet. Jag ska strax förklara varför, men låt mig först presentera Brian Brent.

Brian dyker upp på stranden – dragandes på en livräddarbräda från 40-talet. Den kallas kookbox och är tre gånger så tjock som dagens brädor, dessutom betydligt längre. Med andra ord; otroligt svårsurfad. Det är klart att man undrar om han är ironisk eller bara struntat i att följa utvecklingen.

Efter att ha pratat med Brian ett tag förstår jag att det inte alls är oväntat att han surfar den bräda han gör. Jag förstår också att det är få som förkroppsligar Kalifornien bättre än Brian Bent. Han är väderbiten, sjukt stylish, hans ålder är odefinierbar. Han bygger hot rods, surfar, skejtar, spelar i band, är konstnär samtidigt som han är familjefar och pastor i sin egenstiftade kyrka – ”Hot rod church for sinners”. Och Brian pratar mycket om heritage – om att han konstant blickar tillbaka i tiden för att få inspiration inför morgondagen. Enligt honom är det mycket av vad Kalifornien handlar om: upptäckarglädje kombinerat med en djup fascination över det som varit.

En anledning till detta är kanske paradoxalt nog att Kalifornien befolkades av amerikaner så sent som på mitten av 1850-talet. Invånarnas historia är således relativt sett kort och kanske är det förklaringen till varför man vurmar för den.

Brian tar med oss på ”den stora touren” i San Clemente. Först får vi besöka hans vänner som precis öppnat en härlig livsstilsinspirerad butik – Montgomery Cycles – med hojar från 30-talet fram till 70-talets mitt. Här finns också handplockade vintagekläder och prylar. En

sådan där butik som man själv skulle vilja äga. Sedan tar han med oss till sin lilla butik där han screenprintar t-shirts och syr egna surfshorts.

Efter besöket i hans ateljé är det dags för höjdpunkten. Vi får hoppa in i hans hot rod och följa med honom hem till familjen. Och precis som taget från en 50-talsfilm sitter hans dotter vid köksbordet och pillar in nya hjullager på hennes rullskridskor. Brian visar stolt upp hela sin quiver – sin arsenal av brädor – och sina bilar. Brian bjuder oss på lemnad, naturligtvis hemmapressad. Någonstans här börjar jag undra om han är på riktigt eller om jag bara är med i en film, typ den där med Jim Carrey, Truman show. Att vara i Kalifornien är lite som att leva i en film, i alla fall när man träffar de modiga människorna, de som är som Brian. De som kommit hit med en dröm – och lyckats med att förverkliga den.

SURFHANTVERKARNA

Matt Calvani har skapat surfbrädor sedan han var 15, då i pappas garage. Idag, 25 år senare, har han tillsammans med flickvännen Margaret tagit över ett av de mest klassiska och legendariska surf företagen i världen – Bing Surfboards. Att tillverka en surfbräda är ett hantverk i många steg och precis som Brian inspireras Matt av historien. Hans utgångspunkt är 60-talet och hans utmaning är att hela tiden förfina och uppdatera sina brädor efter feedback från dagens surfare – så att evolutionen kan fortgå, men utan att sudda bort 60-talets charm. Vi besöker Bings Surfboards fabrik som känns mer som en lekplats för surfare än som en industriell tillverksarena – fantastiska brädor överallt. Det är som att vara inläst i en godisbutik utan att må illa trots att man egentligen har ätit alldeles för mycket.

Även om surfcommunityn i Sverige har växt markant de senaste åren är Sverige inte internationellt känt som en surfdestination. Under mina resor världen över får jag alltid en lika förvånad min när jag säger att jag är svensk och att jag surfar. En svensk i ett surfmecka uppfattas av lokala surfare ungefär lika exotiskt som någon i det jamaicanska rodellaget från 90-talsfilmen Cool Runnings.

VÅGSÄKERT

I slutet på oktober och början på november brukar surf förhållandena vara som mest optimala i Kalifornien. Vågsäkert, fortfarande varmt i vattnet men utan sommarträngsel. Vår vecka är inget undantag – vi får fantastiska surf dagar, vi surfar minst två sessioner per dag från Cardiff Reef, Swamis, precis utanför huset i Beacons till San Onofre, Trestles och Malibu i norr.

Efter ett par dagars surfmaxande tar vi en

Legendariska surfbrädor.

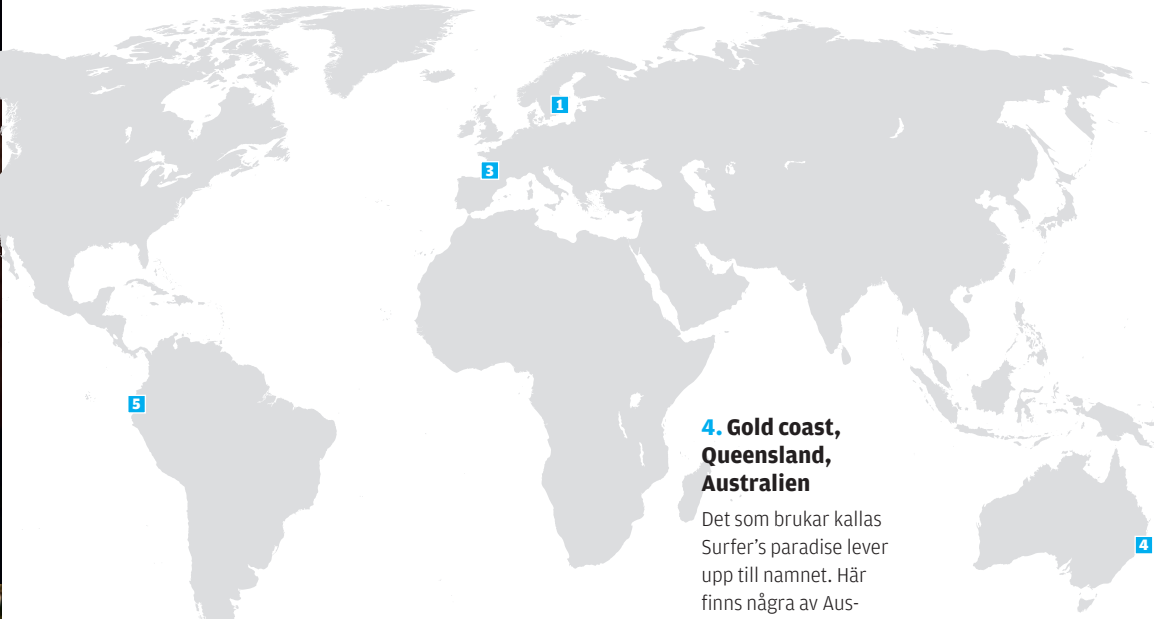
Brian, legendaren.

TEMA
H2O

VÄRLDENS BÄSTA SURF – FEM OFÖRGLÖMLIGA

Fantastiska surfspots finns över hela världen. Gemensamt för de mer berömda är att de utöver vågor bjuder på rejäla klungor med folk. För är det något uttryck som gäller mer för surfing än någon annan sport så är det ”call a place paradise... and kiss it goodbye”. Vår terränggående reporter listar här sina officiella favoritspots. Se dem som en utgångspunkt i ditt sökande efter en egen perfekt orörd väg.

Av Niclas Sjögren.

1. Torö Stenstrand

Sveriges vågsäkraste spot kan inte jämföras med surfställen ute i världen när det gäller vågkvalitet, men under hösten är surfen i alla fall dräglig vid ett dussintal tillfällen. Epic bara vid ett par tillfällen per år. Men det är hemma och det är en speciell och skön stämning i line up.

Torö Stenstrand.

FOTO NICLAS SJÖGREN.

2. Waikiki beach, Oahu, Hawaii

Lättfångade vågor, perfekt för nybörjare med longboard. Dessutom var det faktiskt här allt började. Det var härifrån Duke Kahanamoku spred surfingens evangelium över världen i början av 1900-talet. Missa inte att låta dig fotograferas bredvid statyn på surfikonen.

3. Biarritz, Baskien, Frankrike

Europas surfvagg tillhör också världens bästa surfställen. Dessutom är området ett Eldorado när det gäller skaldjur och vin. En morgon vid Côte des Basques kan förändra ditt liv. Goda valmöjligheter mellan överlyx och bummigt boende.

4. Gold coast, Queensland, Australien

Det som brukar kallas Surfer's paradise lever upp till namnet. Här finns några av Australiens och världens bästa surfspots. Givetvis är det ganska crowded och stämningen i vattnet är långt ifrån nybörjarvänlig. Min värsta näradödenupplevelse inträffade vid Burleigh Heads en morgon 1984 när jag ensam paddlade ut i brynet utan någon som helst förståelse för vad riktig surfing var. I de stora vågorna fick jag snart känna havets urkraft och blev tvättad i den stora tvättmaskinen, tumlad i tonvis med luftblandat vatten. Dödsångesten infann sig när jag insåg att jag inte kunde simma till ytan eftersom vattnet hade blandats med luft. Vitvattnet hade så låg densitet att jag sjönk även om jag simmade. Trots det blev jag fast i surfing för resten av livet.

5. Las Tunas, Ecuador

Om du vill utveckla din surfing och samtidigt göra världen lite bättre kanske välgörenhetsorganisationen Sandshoes surfresor med volontärarbete är något för dig? Då åker du till lilla byn Las Tunas i Ecuador och jobbar som volontär på förmiddagarna och ägnar dig åt surfskola eller egen surf övrig tid på dygnet. Bor gör du med fördel hemma hos en lokal familj. Detta är definitivt en av mina allra bästa reseupplevelser. www.sandshoe.org

vilodag och drar upp till LA. Det ligger bara 20 mil norr om Encinitas och vägen dit borde egentligen inte ta mer än två timmar. Tyvärr vill LA-trafiken ofta något annat. Stora delar av dygnet står bilarna helt stilla i långa köer, trots att motorvägarna är sexfiliga i vardera riktning. Fotografen Daniel Månsson som bott flera år av och till i södra Kalifornien gör ut en detaljerad agenda för LA-dagen där han tydligt märker ut luckorna i trafiken – allt för att maximera LA-häng och minimera trafikångesten. I enlighet med Daniels tigha agenda hinner vi med två härliga stopp innan det är dags att återvända söderut; Första anhalten är butiken DEUS som ligger nära vattnet i balla och sedan ett par år pånyttfödda området Venice. Det australiska livsstilsvarumärket har tudelat fokus: specialdesignade hojar och surf, båda inbäddade med en härlig 70-talsaura. Andra stoppet är Rose Bowl Flea Market – troligtvis en av världens läckraste vintagemarknader och något som man bara inte får missa om man är i LA. Oavsett om man letar efter ett par gruvarbetar-Levi's från 1800-talet eller en autentisk Aloha-skjorta från Hawaii kan man tillbringa en hel dag med att botanisera bland allastånd.

GRÖNA BLIXTEN

Med tysk precision undviker vi trafiken på hemvägen och hinner precis se solen möta horisonten. Vi hoppar ut för en solnedgångssurf. Till slut är det bara jag själv och ett bekant ansikte som är kvar i vattnet. Brian Bent paddlar fram till mig och frågar om jag känner till den gröna blixten. Jag skakar på huvudet. Då berättar Brian att under hösten, speciellt efter ett lättare regn, när solen är på väg ner i havet så kan det skapas ett underligt optiskt fenomen som kallas den gröna blixten. Och mycket riktigt, precis när solen flyter ner i en rödgul solnedgång så bildas för ett ögonblick en grön prick där ute i horisonten. Det är som i en extremt välregisserad film, på riktigt.

Jag sitter på brädan med benen dinglande i vattnet och en förväntansfull Brian vid min sida. Vi väntar på det magiska ögonblicket, den sista vågen för den här resan. Det är i sådana här stunder man lätt blir filosofisk. Jag tänker att Kalifornien är som livet i stort, precis lika enastående och oskuldsfullt som det alltid har varit, även om det har genomgått en otrolig transformation de senaste 60 åren. Själen lever kvar. Med rätt inställning och en nypa tålmod är livet fyllt av magiska ögonblick.

I horisonten reser sig en våg, jag vänder brädan om och börjar paddla. ☺

”Vad Kalifornien handlar om? Upptäckarglädje.”

